

e-mentor

DWUMIĘSIĘCZNIK SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ W WARSZAWIE
WSPÓŁWYDAWCĄ: FUNDACJA PROMOCJI I AKREDYTACJI KIERUNKÓW EKONOMICZNYCH

2016, nr 4 (66)

W. Kwiatkowska, Kamila Majewska, *E-portfolio, czyli jak promować się w sieci*, „e-mentor” 2016, nr 4(66), s. 33–38, <http://dx.doi.org/10.15219/em66.1262>.

E-portfolio, czyli jak promować się w sieci

Wioletta Kwiatkowska, Kamila Majewska

Głównym założeniem niniejszego artykułu jest prezentacja wyników badań dotyczących opinii studentów pedagogiki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na temat e-portfolio. Zgodnie z założeniem projektu badawczego narzędzie to stosowane było w celu prezentacji osiągnięć, zainteresowań oraz postępów poczynionych przez studentów w ostatnich latach. Każdy badany skupił się na samodzielnej pracy, której celem było przygotowanie autorskiego projektu na temat promocji własnych dokonań.

Celem opracowania jest prezentacja wyników badań dotyczących opinii studentów na temat tworzenia i wykorzystania e-portfolio w rozwoju osobistym oraz w prezentacji własnych osiągnięć i zainteresowań. Dobór narzędzia był nieprzypadkowy. W ostatnich latach doświadczamy szybkiego rozwoju nowoczesnych technologii nauczania i uczenia się, który przyczynił się do upowszechnienia e-portfolio jako narzędzia do tworzenia i publikowania zasobów w sieci. Powszechnie e-portfolio opisywane jest jako zbiór dokumentów odnoszących się do postępów, rozwoju i osiągnięć uczących się. Nierzadko podkreśla się, że ułatwia ono popularyzację treści związanych z indywidualnym, naukowym i zawodowym rozwojem człowieka. W konsekwencji służy refleksji, sprzyja rozwojowi umiejętności i autoprezentacji oraz ułatwia zarządzanie procesem uczenia się. Wreszcie e-portfolio może tworzyć przestrzeń do tworzenia wirtualnej tożsamości lub multimedialnego CV¹.

W niniejszym artykule przeanalizowano e-portfolio z perspektywy pedagogiki medialnej, umożliwiającej integrację dwóch wymiarów – pedagogicznego i technologicznego. E-portfolio w powyższym rozumieniu jest metodą dydaktyczną (wdrażaną przez nauczycieli w procesie kształcenia) polegającą na opracowaniu

elektronicznej teczki przy użyciu narzędzi technologicznych umożliwiających dokumentację różnego typu prac. Gromadzone rezultaty studenckich osiągnięć oraz doświadczeń (prace, zdjęcia oraz różnego typu dyplomy) mogą stanowić przyczynek do: refleksji, kształtowania umiejętności, planowania zmian oraz własnego rozwoju. W konsekwencji praca nad e-portfolio, jak również analiza gotowych materiałów nierzadko wzbudza satysfakcję z osiągnięcia zamierzonych celów². Ze względu na szereg zalet warto przygotowywać studentów do korzystania z e-teczki w ciągłym procesie uczenia się. Użytkowanie internetowych narzędzi nie powinno stanowić większego problemu, bowiem jak wykazują liczne analizy, dzisiejsza młodzież przygotowana jest do stosowania komputerowych narzędzi oraz aplikacji³. Jedyną trudność dla uczniów stanowić może prawidłowe wykorzystanie narzędzia – prowadzące do osobistego rozwoju. Szczególny obowiązek w tym zakresie spoczywa na nauczycielu, który powinien przygotować studentów, jak również uświadomić im szereg korzyści płynących z odpowiedzialnego stosowania aplikacji internetowych.

Nauczyciele wykorzystujący e-portfolio w edukacji dążą w głównej mierze do zaangażowania uczniów, uzmysłowienia podopiecznym posiadanego przez nich potencjału, kwalifikacji i talentów, a także mądrego planowania i organizowania własnej nauki. Uczący się mają szansę zebrania i udokumentowania oraz oceny własnego procesu uczenia się, a także dotychczasowego dorobku edukacyjnego i zawodowego. W myśl konstruktywizmu społecznego działanie to sprzyja aktywizacji i większej samodzielności w uczeniu się. Studenci, bazując na dotychczasowym doświadczeniu, aktywnie konstruują wiedzę o sobie i świecie poprzez twórcze działanie i refleksję.

¹ J.D. Jenson, P. Treuer, *Defining E-Portfolio – What It Is and Why It Matters*, „Change: The Magazine of Higher Learning” 2014, Vol. 46, No. 2, s. 50–57, <http://dx.doi.org/10.1080/00091383.2014.897192>.

² W. Kwiatkowska, K. Majewska, *Doświadczenia studentów w pracy z e-portfolio – raport z badań pilotażowych*, „Wychowanie na co Dzień” 2015, nr 1 (250), s. 25.

³ M. Skibińska, W. Kwiatkowska, K. Majewska, *Aktywność uczących się w przestrzeni Internetu*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń, 2014, s. 79–121; K. Majewska, *Tablica interaktywna w procesie nauczania wczesnoszkolnego*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2015, s. 36–46.

Metodologia badań

Badanie własne przeprowadzono w semestrze letnim roku akademickiego 2015/2016. Głównym celem było zdobycie informacji na temat metody e-portfolio – jej zastosowania, popularności oraz oceny przez studentów. Dodatkowo w ramach prowadzonych analiz starano się ustalić, czy istnieje związek pomiędzy czasem poświęconym na przygotowanie e-portfolio a oceną własnych predyspozycji, osiągnięć, zainteresowań oraz poczynionych postępów. W ramach badań poszukiwano odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie dotychczasowe doświadczenie w zakresie wykorzystania e-portfolio wykazują badani?
2. Jakie cele przyświecały uczącym się przy tworzeniu własnego e-portfolio?
3. Jakie możliwości związane z posiadaniem i tworzeniem e-portfolio dostrzegają respondenci?
4. Z jakimi problemami zmagają się studenci tworzący własne e-portfolio?
5. Jak wygląda dobór narzędzi technologicznych do tworzenia e-portfolio przez badanych?
6. Czy istnieje związek pomiędzy czasem poświęconym na przygotowanie e-portfolio a oceną własnych predyspozycji⁴, osiągnięć⁵ oraz poczynionych postępów⁶ w trakcie pracy nad e-portfolio?

W badaniu wykorzystano kilka metod: sondaż diagnostyczny, wywiad oraz obserwację. W celu zgromadzenia szczegółowych danych posłużono się elektronicznym kwestionariuszem ankiety, co pozwoliło na szybkie pozyskanie informacji do analizy i opracowania. Materiał badawczy został wzbogacony o dane zebrane za pomocą częściowo kierowanego wywiadu oraz obserwacji (ze względu na rozmiar niniejszego artykułu ograniczono się w głównej mierze do prezentacji wyników badania sondażowego). Kwestionariusz ankiety zawierał dwadzieścia sześć pytań, z czego trzynaście typu zamkniętego i tyle samo o charakterze otwartym. Badanie pilotażowe zostało zrealizowane rok wcześniej i pozwoliło na dopracowanie narzędzi oraz procedury badawczej⁷.

Dobór badanych był celowy, a podstawowym kryterium było posiadanie przez uczących się wiedzy na temat e-portfolio. Respondentami byli studenci I roku pedagogiki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W sumie w badaniach wzięło udział 178 osób, którym omawiana metoda przedstawiona została w sposób teoretyczny. Analiza związku pomiędzy czasem poświęconym na przygotowanie

e-portfolio a oceną własnych predyspozycji, osiągnięć, a także poczynionych postępów zrealizowana została przy pomocy współczynnika zbieżności V-Cramera, opierającego się na wartościach statystyki Chi kwadrat. Osoby uczestniczące w badaniu zostały zapoznane z e-portfolio w ramach zajęć dydaktycznych z przedmiotu *Warsztat pracy studenta*. Początkowo przybliżona została im metoda pracy z e-portfolio oraz przykładowe materiały, a następnie ankietowani przystąpili do wykonania własnej wirtualnej teczki. Uczący się mieli swobodę wyboru środowiska pracy oraz narzędzi informacyjnych.

Wyniki badań własnych

Metoda e-portfolio, chociaż jest znana i ceniona w krajach zachodnich, w Polsce nie zyskała jeszcze popularności. Odpowiedzi udzielone przez ankietowanych wykazały, że przed przystąpieniem do badań (a tym samym przed udziałem w zajęciach teoretycznych na temat metody) młodzież⁸ w zdecydowanej większości (95 proc.) nie znała i nie wykorzystywała e-portfolio w procesie uczenia się. Niepokojący jest również fakt, że z omawianą formą gromadzenia oraz prezentowania różnego rodzaju treści badani nie spotkali się w szkołach niższego szczebla. W tym przypadku miejsce zamieszkania, jak również rodzaj placówki, do której uczęszczali ankietowani, okazały się statystycznie nieistotne – nie korelowały ze znajomością metody e-portfolio.

Spośród całej grupy respondentów zaledwie jedna osoba zadeklarowała wcześniejszą pracę nad e-portfolio, które prowadzone było w formie bloga kulinarne. Pozostała siódemka, która deklarowała wcześniejszą znajomość tego narzędzia, spotkała się z nim w sieci, podczas przeglądania portali mody, muzycznych, związanych z fotografią itp.

Pomimo braku wcześniejszej znajomości e-portfolio studenci pozytywnie odnosili się do nowo poznanej metody. Zaledwie 5 proc. z nich podkreślało, że praca nad wirtualną teczką jest nieciekawa. Nieco większa grupa – 17 proc. ankietowanych – twierdziła, iż aktywność związana z gromadzeniem materiałów jest im obojętna. Pozostali opisywali pracę nad e-materiałami jako zajęcie ciekawe lub bardzo ciekawe. Objęte ankietą osoby uzasadniały swoją opinię w następujący sposób:

- e-portfolio motywuje do poznawania nowych narzędzi IT, co umożliwia uzyskanie ciekawszych rezultatów obejmujących prezentowane treści, a także dokładne poznanie aplikacji przydatnych przy tworzeniu bloga;

⁴ Pod terminem „predyspozycje”, zgodnie z objaśnieniem zamieszczonym w słowniku języka polskiego, autorki rozumiały zdolność do wykonania danego zadania.

⁵ Osiągnięcia, czyli wyniki, rezultaty pracy.

⁶ Poczynione postępy utożsamione były z rozwojem, przyrostem umiejętności bądź wiedzy.

⁷ Więcej na temat badania pilotażowego: W. Kwiatkowska, K. Majewska, dz.cyt., s. 25–29.

⁸ Osoby w wieku 18–20 lat.

E-portfolio, czyli jak promować się w sieci

- ułatwia podsumowanie swoich osiągnięć oraz ich analizę z perspektywy czasu;
- umożliwia poznanie opinii na temat swojej pracy (dzięki możliwości upowszechniania opracowanych dokumentów w sieci);
- stwarza okazję do przygotowania materiałów związanych z osobistymi zainteresowaniami, zaprezentowania siebie oraz zdobytych doświadczeń na forum publicznym;
- pozwala na zaprezentowanie życiorysu w formie multimedialnej, co może pomóc w zdobyciu ciekawszej i lepiej płatnej pracy;
- ułatwia promowanie własnego dorobku zawodowego i doświadczenia w sieci;
- motywuje do interesującego spędzania czasu wolnego, zapewnia relaks i odprężenie.

Dodatkowo warto podkreślić, że największa grupa ankietowanych (ponad 61 proc.) uznała omawiane narzędzie za pomocne w dostrzeganiu swoich mocnych i słabych stron. Zgodnie z uwagami sprzyjały temu: przyjazna atmosfera pracy, czas poświęcony na zgromadzenie materiałów do e-teczki, jak również świadoma analiza własnych doświadczeń.

Negatywne lub obojętne nastawienie do e-portfolio, zgodnie z udzielonymi odpowiedziami, związane było z:

- nieprzychylnym nastawieniem do pracy z komputerem;
- brakiem czasu na przygotowanie zdjęć, filmów oraz innych materiałów wzbogacających wirtualną teczkę;
- niepewnością, czy zdobyta wiedza oraz kompetencje w omawianym zakresie będą przydatne w przyszłości.

Kolejne pytanie badawcze miało na celu zidentyfikowanie czynników istotnych dla studentów w procesie opracowywania e-portfolio. Ponad połowa osób biorących udział w ankiecie (ponad 53 proc.) przyznała, że w głównej mierze zależało im na poprawnym wykonaniu powierzonego zadania. Wnikliwa analiza udzielonych odpowiedzi wykazała również istnienie ok. 4-procentowej grupy badanych, która oprócz uzyskania pozytywnej oceny zainteresowana była również zdobyciem konkretnej wiedzy i umiejętności. Wspomniani studenci podkreślali, że ich założeniem było np. stworzenie bloga lub poszerzenie kompetencji miękkich. Pozostali ankietowani (ok. 43 proc.) zaznaczali, że praca nad e-portfolio była dla nich okazją do podzielenia się: własnymi zainteresowaniami, pasjami, fotorelacją z podróży, umiejętnościami – swoimi mocnymi i słabymi stronami. Część osób zaznaczała również, że celem, który przyświecał im w pracy nad e-portfolio, było przygotowanie wirtualnej teczki, która może być pomocna przy poszukiwaniu pracy. Dzięki niej studenci mieli szansę na zgromadzenie i usystematyzowanie różnych dokumentów – umieszczenie dyplomów, zdjęć oraz nagrań w jednym miejscu. Typowym przemyśleniem było zdanie: *istotne jest dla mnie, aby w e-portfolio zawrzeć to, czym się interesuję,*

pokazać, co jest moim hobby i jak lubię spędzać wolny czas. Wiele osób zaznaczało też odpowiedź: *już od dawna miałam zamiar założyć własną stronę. Chciałam też mieć zbiór prac w jednym miejscu, aby inni również mogli je zobaczyć.* W rezultacie, jak podkreślali ankietowani, e-portfolio ułatwia zaprezentowanie się w przestrzeni wirtualnej.

Bez względu na czynniki istotne dla studentów podczas opracowywania e-portfolio ponad 55 proc. z nich deklarowało, że dostrzega korzyści z pracy nad omawianym narzędziem. Według badanych osób aktywność związana z przygotowaniem wirtualnej teczki ułatwia między innymi:

- podsumowanie swoich mocnych i słabych stron dzięki poznaniu opinii innych osób;
- poznanie nowych programów i aplikacji;
- pobudzanie kreatywności;
- lepsze poznanie oraz zacieśnienie przyjaźni ze znajomymi;
- poszukiwanie pracy poprzez opublikowanie wirtualnego CV;
- dzielenie się własną wiedzą i doświadczeniem;
- rozwój pasji poprzez jej prezentację w przestrzeni wirtualnej.

Studenci podkreślali (ok. 75 proc. grupy), że podczas gromadzenia materiałów do e-portfolio mieli okazję zastanowić się nad własną pracą i dorobkiem edukacyjnym. Kilka badanych osób przyznało, że dzięki konieczności przedstawienia własnych dokonań oraz pasji udoskoniło swoje umiejętności pisarskie. Omawiana aktywność pozwoliła im również na poszerzenie wiedzy na temat zasad ortografii i interpunkcji. W ankietach można także było spotkać się z uwagami świadczącymi o nabyciu kompetencji związanych z efektywnym wyszukiwaniem informacji w przestrzeni wirtualnej.

Na pytanie: *czy e-portfolio pomogło Ci zidentyfikować własne zdolności i zainteresowania?*, ponad 72 proc. studentów odpowiedziało twierdząco, co oznacza, że warto wykorzystywać ten sposób pracy, bowiem omawiane narzędzie stwarza wiele okazji do analizy własnych dokonań oraz refleksji nad nimi.

Co ciekawe, ponad 26 proc. ankietowanych oznajmiło, że również po zakończeniu zajęć będzie korzystał z e-portfolio. Szczególnie przydatne według badanych może być ono na etapie poszukiwania pracy. Forma ta jest o wiele bardziej atrakcyjna od znanej i niczym niezaskakującej tradycyjnej wersji CV. Dodatkowo umożliwia szeroką prezentację własnej osoby, a także wyposażenie wirtualnej teczki w liczne zasoby o charakterze multimedialnym. Ankietowani podkreślali, że wykorzystanie omawianego narzędzia sprawiło im wiele radości i było źródłem satysfakcji. Zgodnie z ich uwagami e-portfolio umożliwia przygotowanie zasobów związanych z własnymi pasjami, hobby lub dorobkiem zawodowym. Warto w tym miejscu nadmienić, że ok. 54 proc. studentów wykazało zainteresowanie tym narzędziem i zadeklarowało gotowość do stworzenia w przyszłości nowej elektronicznej teczki.

Odpowiedzi na pytanie: *Czego nauczyłeś się poprzez samodzielną pracę nad e-portfolio?*, ujawniły, że zaangażowana postawa w przygotowanie materiałów pro wokowała do systematycznego i uporządkowanego myślenia. Dodatkowo chęć rozwiązania pojawiających się problemów skłaniała respondentów do rozwoju i samodzielnego już zdobywania wiedzy, co argumentowali w następujący sposób:

- *Np. przy problemie z komputerem wstawieniem filmiku nigdy się nie poddawałam, tylko do końca starałam się zrobić to sama.*
- *Nauczyłam się cierpliwości i wytrwałości, a także uświadomiłam sobie, że muszę dalej się rozwijać, bo wszystko zależy ode mnie, a w e-portfolio mam to jasno pokazane.*

Wśród ankietowanych znalazła się również grupa osób, które potwierdziły, że dzięki pracy nad zasobami zaczęły lepiej planować swój czas i nim zarządzać. Powyższe odpowiedzi zdają się potwierdzać wyniki badań zrealizowanych w ubiegłych latach wśród młodzieży akademickiej, w instytucjach szkolnictwa wyższego⁹. Wnioski z przywołanych analiz świadczą o tym, że wykorzystanie e-portfolio:

- motywuje do autorefleksji,
- pomaga ocenić własny dorobek oraz postępy,
- ułatwia dokumentowanie aktywności oraz zainteresowań,
- wspiera prezentację własnych dokonań, identyfikację oraz komunikację z otoczeniem.

Dzięki pracy nad wirtualną teczką ludzie stają się bardziej świadomi, szybciej dostrzegają zarówno swoje mocne, jak i słabe strony.

Do problemów związanych z opracowywaniem e-portfolio przyznała się średnio co piąta osoba. Wspomniani studenci mieli problemy związane z obsługą aplikacji oraz programów komputerowych, np. do obróbki zdjęć i filmów. Zdecydowana większość przywołanej grupy (ponad 68 proc.) starała się znaleźć rozwiązanie powstałego problemu. W tym celu korzystała z e-poradników zamieszczonych w sieci, podpowiedzi kolegów lub prowadzącego.

Niewielki odsetek badanych (ok. 10 proc.) uskarżał się również na brak pomysłu odnośnie tematyki wirtualnej teckki, natomiast zdecydowanie większa grupa studentów (ok. 43 proc.) w ogóle nie dostrzegła okazji do wykorzystania tego narzędzia w procesie nauczania. Według autorek na powyższą sytuację mógł wpłynąć efekt nowości lub brak doświadczenia w pracy z wirtualną teczką.

Osoby, według których warto włączyć wirtualną teczkę do procesu edukacji, podkreślały, że mogłaby ona służyć:

- gromadzeniu materiałów, ich prezentacji oraz systematyzowaniu zasobów wiedzy;

- pracy nad swoimi zainteresowaniami (np. prezentacji osiągnięć);
- podniesieniu samooceny;
- ukierunkowaniu zainteresowań, a także poznaniu osób o podobnych poglądach i pasjach edukacyjnych;
- kołom zainteresowań – jako baza dydaktyczna do prowadzenia zajęć.

Do opracowania e-portfolio ankietowani wykorzystywali: program prezentacyjny Prezi, strony Blogspot.com, Blogger.com, Blog.pl, strony Biura Karier UMK lub Facebooka. Zamieszczone tam opisy studenci wzbogacali fotografiami, filmami, animacjami itp. W celu uzyskania wysokiej jakości prac często korzystali z programów do obróbki grafiki (ponad 71 proc. badanych). Nieco mniejsza grupa (ponad 35 proc.) deklarowała, iż podczas opracowywania filmów sięgała do programów typu: YouTube Editor, Windows Movie Maker, Kdenlive itp. Zarejestrowane podczas nagrań dźwięki nierzadko wymagały korekty, której dokonało ok. 15 proc. studentów. Co piąta badana osoba zawarła w wirtualnej teczce prezentację multimedialną, zaś co druga załączała link do portali społecznościowych o zbliżonej tematyce.

Większość studentów poświęciła na przygotowanie e-portfolio mniej niż 16 godzin. Zaledwie jedna z ankietowanych osób zadeklarowała, że wykonała powierzone zadanie podczas zajęć dydaktycznych, nie poświęcając mu dodatkowej uwagi w domu. Pozostali ankietowani w czasie wolnym kręcili filmy, opracowywali zdjęcia, przygotowywali charakterystykę własnej osoby, zainteresowań itp.

Tabela 1. Czas poświęcony na przygotowanie e-portfolio

Czas poświęcony na przygotowanie e-portfolio	Procentowa liczba osób
Do 16 godzin pracy	54%
Od 16 do 36 godzin pracy	31 %
Powyżej 36 godzin pracy	15%

Źródło: opracowanie własne.

Kolejny poruszany w badaniach problem koncentrował się na związku pomiędzy czasem poświęconym na przygotowanie e-portfolio a oceną własnych predyspozycji, osiągnięć, a także poczynionych postępów.

W przypadku analizy pierwszego związku pomiędzy oceną własnych predyspozycji a czasem poświęconym na opracowywanie e-portfolio wywnioskowano, że wartość współczynnika V-Cramera wyniosła 0,052. Tak bliska zeru wartość

⁹ W. Kwiatkowska, K. Majewska, dz.cyt., s. 25–29; P. Butler, *A Review Of The Literature On Portfolios And Electronic Portfolios*, <https://akoaootearoa.ac.nz/download/ng/file/group-996/n2620-eportfolio-research-report.pdf>, [14.08.2016]; N. Pachler, C. Daly, *Key Issues In e-Learning. Research and Practice*, Continuum International Publishing Group, London 2011, s. 124.

współczynnika świadczy o braku związku między zmiennymi. Na podstawie obserwacji oraz wywiadów przeprowadzonych ze studentami można przypuszczać, że ocena predyspozycji została dokonana w początkowych godzinach pracy nad wirtualną teczką. Dalsze działania młodzieży koncentrowały się już w głównej mierze na technicznym opracowaniu zadania. W konsekwencji uwaga badanych skupiła się na praktycznym wykonaniu zadania, odchodząc tym samym od analizy zdolności umożliwiających jego realizację.

Współczynnik V-Cramera w przypadku analizy związku pomiędzy czasem poświęconym na przygotowanie e-portfolio a oceną własnych osiągnięć przyjął wartość równą 0,136. Współczynnik V-Cramera o wartości niższej od 0,3 dowodzi słabej zależności pomiędzy badanymi zmiennymi. Podobnie jak w poprzednim przypadku zauważono, że studenci analizowali własne osiągnięcia w początkowym etapie pracy nad wirtualną teczką. Kolejne godziny związane z korzystaniem z e-portfolio wiązały się z technicznym wykonaniem zadania (co, w zależności od umiejętności uczniów, zajmowało różną ilość czasu).

W trzeciej analizie brane były pod uwagę dwie zmienne: czas poświęcony na przygotowanie e-portfolio, a także ocena poczynionych postępów. W omawianym przypadku, podobnie jak w dwóch poprzednich, wartość współczynnika V-Cramera świadczyła o niskiej zależności pomiędzy zmiennymi (0,146). Wartości współczynników V-Cramera można uznać za wiarygodne, gdyż wszystkie komórki posiadały liczebności oczekiwane większe od 5.

Autorki analiz przypuszczają, że część osób badanych (jeszcze przed realizacją projektów) mogła być świadoma swoich predyspozycji, osiągnięć oraz postępów. W ich przypadku e-portfolio nie przyczyniło się do lepszego zrozumienia siebie, w tym umiejętności i dokonań. Z przeprowadzonych analiz wynika również, że wykorzystana metoda odegrała szczególną rolę w przypadku osób nie do końca uzmysławiających sobie własne możliwości. Wspomniani studenci (ponad 72 proc.), przygotowując się do wykonania e-portfolio, stawali się bardziej świadomi swoich atutów. Ich wypowiedzi świadczą również o tym, że istotną rolę w zrozumieniu własnych osiągnięć oraz poczynionego postępu odegrały rozmowy z rówieśnikami towarzyszące pierwszym godzinom pracy nad wirtualną teczką. W konsekwencji praca nad e-portfolio pomogła studentom w zidentyfikowaniu zdolności, co jednak nie miało związku z czasem poświęconym na wykonanie zadania.

Wnioski i uwagi końcowe

Zrealizowane badania, jak również poprzedzający je pilotaż, wykazały, że studenci w zdecydowanej większości akceptują e-portfolio, a praca nad przygotowaniem wirtualnej tečky nie sprawia im żadnego problemu.

Ankietowani wykorzystywali to narzędzie głównie do prezentacji własnych dokonań, zainteresowań oraz pasji. Opisywali swoje wycieczki, zamieszczali zdjęcia ukazujące ciekawe miejsca lub wcielali się w rolę przewodników oprowadzających inne osoby po swoim mieście. Niezmiernie ciekawe okazały się również prace zawierające nagrania z koncertów, konkursów tańca, prób artystycznych, wycieczek fotograficznych itp. Szybko okazało się, że studenci zaczęli stosować narzędzie do promocji własnych aktywności oraz uzdolnień. Nierzadko e-portfolio było połączone z blogiem, który umożliwiał obserwatorom zamieszczanie komentarzy i uwag na temat prezentowanych zasobów. Znacznie rzadziej badani decydowali się natomiast na zamieszczenie w e-teczce danych na temat wykształcenia, ukończonych kursów, aktywności wykazywanej w szkole.

Niestety brak doświadczenia w pracy z e-portfolio utrudniał studentom wskazanie płaszczyzny edukacyjnej, w ramach której z powodzeniem można by stosować e-teczkę. W szczególności chodzi tu o:

- możliwość publikowania oraz grupowania wybranych prac edukacyjnych, wyników badań, prezentacji naukowych, przykładowych testów itp.;
- możliwość zbierania opinii na temat własnego dorobku oraz wykonanych zadań, co jest dużym wsparciem podczas planowania dalszej drogi kształcenia lub kariery zawodowej;
- zrzeszanie grupy osób zainteresowanych określonym problemem naukowym;
- gromadzenie i nieustanne rozbudowywanie zasobów materiałów przeznaczonych do kształcenia ustawicznego i e-learningu;
- upowszechnianie zasobów edukacyjnych.

W rezultacie autorki artykułu rekomendują szersze wykorzystanie e-portfolio nie tylko w dydaktyce szkoły wyższej, ale również szkół niższego szczebla.

Bibliografia

Butler P., *A Review Of The Literature On Portfolios And Electronic Portfolios*, 2006, <https://akoaooteaaroa.ac.nz/download/ng/file/group-996/n2620-eportfolio-research-report.pdf>.

Jenson J.D., Treuer P., *Defining E-Portfolio – What It Is and Why It Matters*, „Change: The Magazine of Higher Learning” 2014, Vol. 46, No. 2, s. 50–57, <http://dx.doi.org/10.1080/00091383.2014.897192>.

Kwiatkowska W., Majewska K., *Doświadczenia studentów w pracy z e-portfolio – raport z badań pilotażowych*, „Wychowanie na co Dzień” 2015, nr 1(250).

Majewska K., *Tablica interaktywna w procesie nauczania wczesnoszkolnego*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2015.

Pachler N., Daly C., *Key Issues In e-Learning. Research and Practice*, Continuum International Publishing Group, London 2011.

Skibińska M., Kwiatkowska W., Majewska K., *Aktywność uczących się w przestrzeni Internetu*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń, 2014, s. 79–121.

E-portfolio as a means of self-promotion on the Web

The aim of this article is to present the results of a research on creating and using e-portfolios by pedagogy students of Nicolaus Copernicus University in Torun. The answers sought were: What previous experience in the use of e-portfolios the examined people show? What objective guided the learners to create their own e-portfolio? What opportunities of having and the benefits of creating an e-portfolio the respondents see? What problems are faced by the students while creating their own e-portfolio? How does the selection of technological tools to create an e-portfolio by respondents look like? Is there a relationship between the time spent on preparing an e-portfolio and the assessment of their own abilities, achievements and progress made while working on an e-portfolio? Main research based on a diagnostic survey, complete with interview and observation, was conducted on a sample of 178 students of pedagogy, who within the classes were acquainted with the e-portfolio method. The selection was purposeful. Analysis of the data revealed that pedagogy students (approx. of the respondents) perceive e-portfolio as a useful way to promote their achievements online. The analyses conducted also show that the method used played a special role in case of people not quite aware of their own capabilities (over 72%). Based on observations and collected responses authors concluded that the assessment of one's abilities, achievements and progress were made in the early hours of work over virtual briefcase. The total time of the task, was also associated with the technical development of materials, which influenced the results (and consequently no association between time spent on the preparation of an e-portfolio and the assessment of their own abilities, achievements and progress).

Wioletta Kwiatkowska jest adiunktem w Katedrze Dydaktyki i Mediów w Edukacji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jej zainteresowania naukowe i badawcze dotyczą dydaktyki kształcenia na odległość, w szczególności indywidualnych predyspozycji i potrzeb uczących się oraz możliwości odpowiedniego dostosowania nauczania w przestrzeni internetu. Uczestniczyła w kilku międzynarodowych projektach badawczych związanych z zastosowaniem nowoczesnych technologii informacyjnych w edukacji. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego i Polskiego Towarzystwa Kognitywistycznego. Opublikowała dotychczas ponad 40 artykułów naukowych dotyczących problematyki kształcenia zdalnego. Jest autorką książki pt. *Wykład w kształceniu na odległość* oraz redaktorem i współredaktorem kilku monografii.

Kamila Majewska jest adiunktem w Katedrze Dydaktyki i Mediów w Edukacji Wydziału Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, doktorem nauk społecznych z zakresu pedagogiki. Jest doświadczoną nauczycielką matematyki oraz informatyki. Aktywnie współpracuje z firmami edukacyjnymi w zakresie opracowywania oraz testowania nowoczesnych rozwiązań dydaktycznych. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się głównie wokół zastosowania nowoczesnych technologii informacyjnych w nauczaniu początkowym, a także akademickim. Kamila Majewska jest autorką książki *Tablica interaktywna w procesie nauczania wczesnoszkolnego* oraz ponad trzydziestu artykułów ukazujących się w wydaniach zbiorowych Multimedialnej Biblioteki Pedagogicznej, w „e-mentorze”, „The New Educational Review”, „Kulturze i Edukacji”, „Przeglądzie Badań Edukacyjnych” oraz w „Wychowaniu na co Dzień”.

POLECAMY

12 Apps of Christmas – kursy online

Wśród popularnych obecnie otwartych kursów online na uwagę zasługują ciekawe inicjatywy opracowane głównie z myślą o nauczycielach – aby ułatwić im poznanie aplikacji, które mogą skutecznie wzbogacić proces dydaktyczny. Kursy zaczynają się 1 grudnia i trwają około dwa tygodnie. Ich interfejs przypomina kalendarz adwentowy – każdego dnia można „otwo-

rzyć jedno okienko”, pod którym kryje się niespodzianka, w tym wypadku nowa aplikacja. Pomysł, zapoczątkowany w 2014 roku równolegle przez Regent’s University London oraz przez Dublin Institute of Technology szybko zdobywa popularność nie tylko wśród osób zainteresowanych poznawaniem nowych aplikacji, ale też wśród uczelni, które uznały go za skuteczny sposób rozwijania kompetencji zarówno nauczycieli, jak i studentów. W bieżącym roku Regent’s University udostępnia trzecią już edycję swojego kursu. Politechnika z Dublina tym razem oferuje natomiast kurs opracowany wspólnie przez przedstawicieli uczelni z Irlandii, Wielkiej Brytanii i USA. O tym, że idea kursów *12 Apps of Christmas* sięga daleko poza Europę świadczy również – nowa w tym roku – propozycja kursu przygotowana przez członków ETUG (Educational Technology Users Group) z British Columbia w Kanadzie. Każdy z kursów ma nieco inny profil – autorzy co roku ustalają temat przewodni kursu adekwatnie do aktualnych trendów w obszarze edukacji. Można zatem wybrać jeden z nich albo uczestniczyć równocześnie we wszystkich.

Więcej informacji można znaleźć na stronach: https://openeducation.blackboard.com/mooc-catalog/courseDetails/view?course_id=_811_1; <https://the12appsofchristmas2016.wordpress.com/> oraz <http://12appsofchristmas.ca/>